

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ доц. Гусєв С.О.
« ____ » _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

підготовки	бакалавра
галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
предметної спеціальності	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
додаткової спеціальності (англійська)	014.021 Середня освіта (Мова і література)
освітня програма англійська мова	Середня освіта. Українська мова і література.
галузі знань спеціальності	03 Гуманітарні науки
додаткової спеціальності (польська)	035.01 Філологія. Українська мова та література 014.02 Середня освіта (мови і літератури)
освітня програма освіта (мови і літератури (польська))	Філологія. Українська мова та література. Середня освіта (мови і літератури (польська))
факультет	Філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до літературознавства» для студентів за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) з додаткової спеціальності 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)), за спеціальністю 035.01 Філологія. Українська мова та література з додаткової спеціальності 014.02 Середня освіта (мови і літератури (польська))

Мова навчання українська

« ____ » _____ 2020 року. – 23 с.

Розробник – Крупка Віктор Петрович, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української літератури.

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української літератури.

Протокол від « ____ » _____ 2020 року № ____ .

Завідувач кафедри
української літератури _____ А. П. Віннічук

« ____ » _____ 2020 року

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від « ____ » _____ 2020 року № ____ .

Голова НМК _____ Н. І. Кухар

« ____ » _____ 2020 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка 03 Гуманітарні науки предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) спеціальність 035.01 Філологія. Українська мова та література додаткова спеціальність 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)) 014.02 Середня освіта (мови і літератури (польська)) Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова Філологія. Українська мова та література. Середня освіта (мови і літератури (польська))	Обов'язкова дисципліна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр:	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,6 самостійної роботи студента – 2,3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні	
		24 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		42 год.	74
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить для денної форми навчання –

53 % ауд. занять і 47 % самостійної роботи, для заочної форми навчання – 16% ауд. занять і 84 % самостійної роботи.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

2.1. Мета навчальної дисципліни – ґрунтовно засвоїти першооснови та засади літературознавства як філологічної науки, що синтезує досвід історії літератури, теорії літератури і літературної критики, а також сприяти систематизації відомостей з літературознавчої дисципліни, засвоєних у середній школі, формуванні у майбутніх вчителів-словесників відповідних уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова, закріпленні нових знань з теорії літератури, виробленні навичок наукового аналізу художніх творів, осягненні основ закономірностей літературного процесу.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із сутністю мистецтва як особливої форми суспільної свідомості;
- розглянути специфічні риси літератури як виду мистецтва;
- розглянути основні літературознавчі поняття і категорії в синхронічному та діахронічному аспектах;
- сформувати навички аналізу художнього твору;
- висвітлити закономірності розвитку літературного процесу.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

2.3.2. Фахові компетентності:

- розуміння ключових рис мистецтва як особливої форми суспільної свідомості та літератури як виду мистецтва;
- здатність до критичного осмислення етапів і закономірностей розвитку мистецтва; основних концепцій літературознавчої науки;
- здатність використовувати базові знання про критерії класифікації літературознавчих дисциплін;
- здатність аналізувати принципи взаємодії основних літературознавчих термінів;
- здатність визначати основні ознаки кожного роду літератури, найбільш поширені ліричні, епічні та драматичні жанри, їх ознаки; найбільш поширені та уживані художні засоби;
- здатність обґрунтовувати естетичні риси кожного літературного напрямку, їх суспільно-історичні та філософсько-психологічні засади, своєрідність; місце й час зародження і розвитку літературних напрямків, представників, що дотримувалися творчих принципів цих напрямів у світовій

та українській літературах, основні наукові напрямки і школи літературознавства XIX-XX ст., новітні напрями та течії в літературознавстві.

2.4. Програмні результати навчання:

- застосовувати теоретичні знання на практиці, володіти навичками літературознавчого аналізу;
- добирати ілюстративний матеріал до кожного терміна;
- орієнтуватися в основних питаннях сучасного літературознавства;
- користуватися термінологічним апаратом сучасного літературознавства;
- поцінувати художній текст як окреме естетичне ціле й з огляду на його місце в літературному процесі;
- визначити родову приналежність твору, його жанр, жанрову форму, прокоментувати засоби зображення світу й людини в ньому;
- вести спостереження над способами і прийомами типізації та індивідуалізації характерів, майстерністю композиції та сюжету, мовою художніх творів і особливостями віршування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ЛІТЕРАТУРА ЯК МИСТЕЦТВО СЛОВА. ХУДОЖНІЙ ТВІР

Тема 1. Вступ.

Інформаційний обсяг теми. Літературознавство – одна з основних дисциплін науки про художню літературу. Основні наукові дисципліни літературознавства: історія, теорія літератури та літературна критика, їх взаємозв'язок.

Допоміжні наукові дисципліни літературознавства: історіографія, компаративістика, герменевтика, текстологія, бібліографія, палеографія. Їх значення для науково-дослідної роботи в галузі теорії літератури.

Поняття про літературознавство як навчальний предмет вузу. Його зміст, обсяг і завдання. Зв'язок літературознавства з мовознавством, історією, психологією, мистецтвознавством та іншими суспільно-гуманітарними дисциплінами.

Короткі відомості про виникнення і розвиток теоретико-літературної думки.

Тема 2. Література і суспільне життя. Специфіка художньої літератури.

Інформаційний обсяг теми. Поняття про художню літературу. Різні трактування її об'єкта і предмета. Художня література – «людиназнавство» (М. Горький).

Відмінність художньої літератури від науки за предметом, способом, формою і метою духовно-практичного освоєння дійсності. Своєрідність пізнання дійсності, життя людей у художній літературі й науці. Історична доля надбань науки й літератури.

Художня література – один з видів мистецтва. Література та інші види мистецтва. Специфіка художньої літератури – образне зображення взаємодії людини з дійсністю за допомогою засобів мови.

Вчення про прекрасне в житті та мистецтві. Художня література – «підручник життя» (М. Г. Чернишевський).

Суспільне призначення літератури, її пізнавальна й виховна роль. Художня література – могутній засіб ідейного, морального та естетичного виховання.

Тема 3. Художньо-образне мислення письменника. Світогляд і художня творчість.

Інформаційний обсяг теми. Мистецтво як продукт художньої творчості. Художня література як вияв суспільної свідомості, її взаємозв'язок з іншими формами ідеології. Особливості таланту письменника, його художньо-образного мислення. Виникнення задуму твору. Етапи творчого процесу. Особливості втілення художньо-образного бачення світу, ідейного задуму письменника в текст твору. Орієнтація автора на адресатів його праці.

Світогляд: світовідчуття і світосприйняття письменника. Їх єдність з художньою творчістю. Вирішальна роль світогляду у творчій праці.

Прояви світоглядних суперечностей у митців, їх відображення в конкретному творі.

Громадянська позиція письменника і художнє відкриття. Відтворення в літературі суспільних прагнень та ідеалів. Суспільно-перетворююча функція творів художньої літератури, функціональний аспект художньої творчості: дійсність – письменник – твір – адресат – дійсність.

Народність художньої літератури. Зв'язок творчості письменника з життям народу. Різний ступінь виявлення народних прагнень у творах літератури. Проблема народності літератури, її конкретно-історичний характер.

Зростання самосвідомості й ролі народних мас у визвольній боротьбі як першооснова формування і становлення проблеми народності в літературі. Розвиток поглядів про народність літератури в кінці XVIII – на початку XIX століття, еволюція цих поглядів. Зіткнення й активне протиборство прогресивного і консервативного трактувань проблеми народності. Боротьба прогресивних письменників за істинне розуміння народності літератури. Вираження в літературі національних та загальнолюдських ідеалів.

Тема 4. Літературний твір, його складові елементи.

Інформаційний обсяг теми. Літературний твір – одиниця художньої літератури, естетична цілісність, у якій всі елементи, будучи між собою пов'язаними, становлять єдине ціле, створюють складну систему взаємовідносин. Етапи освоєння естетичної цілісності літературного твору (читацьке сприйняття, повторне читання – студіювання, аналіз, синтез). Місце і роль аналізу в системі наукового осмислення художньої творчості. Значення аналізу літературного твору для естетичного виховання читачів, розвитку літературно-критичної рефлексії.

Специфіка аналізу літературного твору. Умовність членування тексту, виділення в думці його окремих елементів у процесі аналізу. Взаємоопосередкованість аналізу і синтезу.

Зміст і форма – визначальна основа естетичної цілісності літературного твору. Об'єкт зображення і зміст літературного твору. Зміст – внутрішня сутність літературного твору, форма – вираження цієї сутності. Тема та ідея – складові компоненти змісту. Елементи форми: система образів, композиція і сюжет, мовні зображально-виражальні засоби, жанрова своєрідність твору. Єдність і взаємодія змісту і форми. Провідне значення змісту. Змістовність форми літературного твору. Взаємовпливи форми і змісту.

Помилковість як ототожнення, так і протиставлення змісту і форми. Критика формалізму. Поєднання соціального й естетичного аналізу – необхідна умова пізнання художнього твору.

Тема 5. Цілісність літературного твору і принципи його аналізу.

Інформаційний обсяг теми. Поняття про принципи наукового аналізу художніх творів. Своєрідність застосування принципу правдивості (зв'язку літератури з життям) до аналізу мистецтва слова.

Виявлення у творах літератури історичного колориту, духу часу.

Вивчення художнього твору в єдності змісту і форми – основоположний принцип естетичного аналізу.

Основні аспекти системно-цілісного аналізу творів літератури. Читання і текстологічне вивчення твору. Зіставлення і дослідження різних видань і рукописів. Використання авторських свідчень, критичних праць. Ознайомлення з творчою лабораторією письменника. Встановлення історії написання твору. Розкриття задуму і творчої концепції. Визначення історичної та історико-літературної прогресивності твору, його популярності серед читачів.

Різноманітність шляхів та методів аналізу творів літератури. Їх залежність від образної специфіки, індивідуальної своєрідності митця.

Тема та ідея літературного твору. Поняття про тему та ідею, їх значення в системі (структурі) літературного твору. М. Горький про втілення теми та ідеї в художніх образах твору. Спільне і відмінне між темою та ідеєю. Життєвий матеріал (об'єкт зображення) та ідейно-тематична основа твору.

Провідна тема художнього твору і підпорядкована їй тематика. Тематична єдність (цілісність) літературного твору. Роль світогляду письменника у виборі та опрацюванні теми художнього твору. Актуальність і суспільна значимість теми й проблематики визначних художніх творів.

Ідея як емоційно-естетична оцінка зображеного в літературному творі. Вираження в ідейному спрямуванні твору позиції, симпатій і антипатій письменника. Залежність цінності художнього твору від ідейних позицій митця.

Центральна тема та головна ідея літературного твору. Багатопроблемність і багатство ідей визначних літературних творів. Мотив у ліричних творах. Специфіка поетичних ідей. І. Франко про ідейність поетичного твору.

Задум (авторська ідея) і об'єктивна (фактична) ідея літературного твору. Визначення об'єктивного змісту твору. Важливість принципу історизму при аналізі ідейного спрямування творів про минуле. Поняття про «вічні» теми.

Боротьба в літературі проти хибних, реакційних ідей, утвердження ідей прогресивних. Ідейно-емоційний пафос літературного твору, його різновиди (героїчний, трагічний, комічний та ін.).

Соціально-історична зумовленість ідейно-тематичного змісту літературних творів. Письменники про роль теми та ідеї в літературних творах. Суспільна значимість ідейно-тематичного спрямування творів прогресивної вітчизняної літератури.

Художній образ у літературі. Літературно-художній образ як конкретно-чуттєве, узагальнене й оцінне відображення дійсності, створене засобами мови. Єдність в художньому образі загального, особливого й окремого, об'єктивного й суб'єктивного, індивідуалізація художніх образів.

Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення, найповніше вираження певної суспільної тенденції, авторського естетичного ідеалу. Національна специфіка образу-типу і його загальнолюдська сутність, «вічні» образи.

Образи-характери: діалектична єдність позитивних і негативних рис в образі, спроби створення ідеальних героїв. Образи сформовані й характери, що перебувають у процесі становлення. Характер і обставини. Гармонія взаємин характеру та обставин, боротьба героя з несприятливими або й ворожими обставинами.

Образи-картини: пейзажі, зображення трудової діяльності, інтер'єрів, батальних сцен тощо. Їх роль в розкритті ідейного змісту твору. Образи-деталі, що допомагають створити цілісну картину світу чи значний типовий образ. Образи-символи й образи-алегорії. Назви художніх творів як образне узагальнення провідної ідеї твору.

Засоби типізації художніх образів, характерів. Різні прийоми творення портрета. Розкриття соціального становища, внутрішнього світу в портреті персонажа. Зображення характеру в дії, виявлення активної суспільної позиції чи пасивності персонажа, його життєва позиція. Проблема художнього типу і життєвого прототипу. Роль домислу і вимислу в його створенні.

Психологічний аналіз як засіб розкриття внутрішнього світу героя, емоційного стану, настроїв. Опосередкована характеристика персонажа (автором, іншими персонажами, через включення документів та ін.).

Індивідуалізація мови персонажів. Елементи розмовної мови: діалектизми, архаїзми, неологізми та ін. в діалогах, монологів, полілогах.

Тема 6. Композиція і сюжет літературного твору.

Інформаційний обсяг теми. Композиція як змістовна форма організації життєвого матеріалу, зв'язку і розташування складових частин літературного твору. Роль композиції в художньому відтворенні життєвих конфліктів. Зумовленість композиції темою та ідейно-естетичним задумом письменника, родо-жанровими особливостями твору. Багатоплановість композиції великих (епічних, драматичних, ліро-епічних) творів. Своєрідність композиції ліричних творів.

Задум літературного твору і його художнє втілення. Багатогранні можливості зображення зв'язків між окремими частинами композиції, розділами, епізодами, формами оповіді, прийомами типізації. Композиційне

значення системи образів-персонажів, їх групування (зіставлення і протиставлення). Проблеми відтворення історичного і художнього часу, простору в побудові твору.

Поняття про сюжет – основну частину композиції, втілення художнього конфлікту. Життєва основа сюжету. Соціально-історична зумовленість сюжетів. Поняття про сюжетний вимисел. Сюжет і фабула.

Основні елементи сюжету й основа їх виділення: експозиція, зав'язка, розвиток дії (перипетії), кульмінація, спад подій, розв'язка. Різні способи розташування елементів сюжету в залежності від ідейно-тематичного спрямування твору. Обрамлення сюжету. Вплив літературних традицій на його побудову. Проблема запозичень у побудові сюжету.

Позасюжетні елементи літературного твору: авторські відступи, описи (портрет персонажа, зображення речей, пейзажу), вставні епізоди, пролог, епілог. Місце і функції позасюжетних елементів у літературному творі, їх зумовленість авторським задумом. Композиція, сюжет і проблема художньої майстерності.

Тема 7. Родовий і видово-жанровий поділ літературних творів

Інформаційний обсяг теми. Історичні передумови виникнення родів, видів і жанрів. Спосіб відображення дійсності – основа поділу літератури на роди, види і жанри. Поняття про епос, лірику і драму – основні роди літературних творів. Арістотель про характерні відмінності між ними. Гегель про розвиток і взаємопроникнення літературних родів і видів.

Ліризм в епосі й драмі. Епічне начало в ліриці. Поява в процесі художнього розвитку літературних творів так званої мішаної групи.

Вид як виявлення загальних родових ознак, конкретизація літературного роду. Жанр – підвид, конкретне вираження виду в окремому художньому творі, типова структура твору. Трансформація видів і жанрів у процесі історичного розвитку. Збагачення видових і жанрових форм у процесі літературних взаємозв'язків. Національна своєрідність художніх видів в українській літературі (дума, коломийка, співомовка, усмішка).

Види епічних творів, їх історичний розвиток. Героїчний народний епос. Казка народна і літературна. Епопея і героїчна поема – характерні види епічного роду літератури. Роман як епос нового часу, його жанрові різновиди. Особливості повісті, оповідання, новели, нарису. Художня публіцистика: мемуари, памфлет, фейлетон.

Об'єктивна розповідь і авторське начало в епічних творах. Різні форми розповіді. Мистецьке перевтілення автора в оповідача.

Види ліричних творів у процесі історичного розвитку: пісня, ода, елегія, послання, романс, медитація, епіграма та ін. Основа їх виділення. Жанрові різновиди лірики за тематикою. Ліричний герой, його художнє виявлення в ліричних творах.

Загальні ознаки драматичних творів у процесі історичного розвитку. Зв'язок драматичних творів з театром. Трагедія і комедія як традиційні види

драматичних творів. Драма і її жанрові різновиди. Шкільна драма, інтермедія, комічна опера, мелодрама, водевіль.

Види кінодраматургії: кінодрама, кінокомедія, кіноповість, кінопоема, кінонарис, кіноказка. Твори мішаної групи: балада, ліро-епічна поема, драматична поема, роман у віршах, співомовка.

Зумовленість вибору художнього виду і жанрового різновиду ідейно-тематичним задумом письменника.

РОЗДІЛ 2. МОВА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ. ВІРШУВАННЯ. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Тема 8. Мова літературного твору

Інформаційний обсяг теми. Особливості мови літературних творів у порівнянні з мовою науки. Взаємодія народної розмовної і літературної мови. Використання письменниками здобутків літературної мови і їх звертання до джерел розмовної мови. Поєднання комунікативної й естетичної функцій у мові літературного твору. Можливості збагачення та розвитку мови літературних творів. Значення мови літературних творів у розвитку культури народу.

Різні функції авторської мови і мови персонажів у художньому творі. Невласнепряма мова. Роль літературних традицій у визначенні вимог до мови автора і мови персонажів. Відповідність мови автора до норм літературної мови. Внутрішнє мовлення персонажів. Мова персонажів – важливий засіб їх характеристики, типізації та індивідуалізації.

Багатозначність слова. Робота письменника над словом. Естетична функція слова в мові літературного твору. Основні групи засобів образності й виразності мови літературного твору: **поетична лексика, поетичний синтаксис, фонетична організація поетичної мови.**

Лексичне багатство поетичної мови. Передача смислових та емоційних відтінків за допомогою використання синонімів, омонімів, антонімів. Ідейно-естетичні функції лексичних засобів, які виходять за межі літературної норми (архаїзми, неологізми, діалектизми, жаргонізми, вульгаризми, варваризми, макаронізми та ін.).

Зображальні й виражальні функції вживання слів у переносному значенні. Поняття про художні тропи поетичної мови, їх походження і природа. Порівняння й епітет – прості тропи. Їх види, естетична роль у літературних творах. Складні тропи та їх естетична функція (метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, алегорія, символ, іронія, сарказм, оксиморон та ін.).

Засоби образності й виразності поетичного синтаксису. Основні види поетичних фігур: інверсія, паралелізм, анафора, епіфора, антитеза, еліпсис, градація. Ідейно-естетична функція поетичних фігур. Експресивна роль риторичних фігур (окликів, звертань, стверджень, заперечень, запитань). Художня доцільність використання афоризмів, парадоксів та каламбурів у поетичній мові.

Творча робота письменника над удосконаленням звукової організації поетичної мови (проблема евфоніки). Основні засоби образності й виразності фонетичної організації поетичної мови: асонанси й алітерації. Роль у поетичній

мові звукоповторів та звуконаслідувань. Поняття про евфемізми, їх використання в художніх творах.

Залежність засобів образності й виразності поетичної мови від ідейного задуму письменника, їх вплив на художню майстерність автора.

Тема 9. Основи віршування

Інформаційний обсяг теми. Мова прозова й віршова. Спільне й відмінне між ними. Ритмічна організація віршової мови. Ритм як основна сила, основна енергія вірша (В. Маяковський). Джерела і фактори ритмічної організації віршів.

Походження і розвиток віршування. Різні системи версифікації в залежності від особливостей мови та історичних умов розвитку літератури.

Метрична (антична) система віршування. Основні розміри метричної системи. Традиції античного віршування у вітчизняній поезії.

Народнопісенна система віршування, її основні риси. Основи ритміки і мелодійності народних пісень. Характерні народнопісенні розміри, які використовувалися у професійній поезії (чотирнадцятискладовий або так званий коломийковий вірш, дванадцяти-, десяти- і восьмирядкові народні пісні). Народнопісенний вірш і його літературна обробка.

Народнопісенний і літературний тонічний вірш. Тонічні вірші у творчій практиці Т. Г. Шевченка, І. Я. Франка, інших поетів ХІХ – початку ХХ ст. Розвиток тонічного віршування. Верлібр (вільний вірш).

Нерівноскладові та рівноскладові (силабічні) вірші. Їх характерні риси. Розвиток силабічного віршування в Україні.

Силабо-тонічна система віршування. Її теоретико-практичне обґрунтування В. К. Тредіаковським і М. В. Ломоносовим. Поширення силабо-тонічного віршування в Україні.

Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест) силабо-тонічних віршів. Пірихій і спондей – важливі чинники організації двоскладових силабо-тонічних віршів. Засоби експресивної, ритміко-мелодійної виразності віршових рядків: розмір, кількість складів у рядку, енклітика, проклітика, цезура, перенесення, характер клаузули.

Рими. Їх ритмічно-композиційне значення у віршових рядках. Види рим: точні, неточні, чоловічі, жіночі, дактилічні, гіпердактилічні. Поняття про внутрішню риму. Способи римування: суміжне (парне), перехресне, охоплююче (опоясуюче). Білий вірш. Вольний вірш.

Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф: моностих, дистих, терцет, катрен, секстина, семивірш, октава, нона, децима, сонет. Онегінська строфа як різновид сонета.

Специфічні різновиди віршів: акростих, тріолет, рондо, рондель, вінок сонетів та ін.

Здобутки вітчизняного віршування. Поліритмічність сучасної національної поезії.

Тема 10. Поняття про літературний процес і закономірності його розвитку.

Інформаційний обсяг теми. Відносна самостійність і зв'язок мистецтва з матеріальними умовами життя. Синкретичний характер мистецтва на початковому етапі розвитку. Зв'язок словесного мистецтва з трудовою діяльністю в первісному суспільстві. Науково-технічна революція, її вплив на розвиток мистецтва.

Поступальний розвиток літератури і мистецтва. Літературна спадкоємність – основа безперервного розвитку літератури. Роль традицій, новаторства і впливів у літературному процесі. Поєднання сміливого новаторства з використанням прогресивних традицій вітчизняної та світової культури. Взаємодії і взаємовпливи літератур.

Проблема національної самобутності літературного процесу. Типологічна спільність й ідейно-художня своєрідність розвитку літературного процесу в різних народів. Визначення місця і значення творчих здобутків письменника в літературному процесі – важливий принцип теорії літератури.

Тема 11. Розвиток художніх методів та літературних напрямів.

Інформаційний обсяг теми. Художній метод як сукупність (система) принципів пізнання, підбору і відображення дійсності. Художній метод і світогляд письменника.

Соціально-історична зумовленість виникнення і розвитку літературних напрямів і течій. Співвідношення понять «художній метод», «літературний напрям», «течія», їх історична мінливість. Індивідуальний стиль письменника, стилетворчі фактори і носії авторського стилю.

Своєрідність художнього зображення дійсності в античній літературі, в епоху Середньовіччя. Особливості бароко. Розвиток художніх методів і літературних напрямів в період Відродження і Просвітництва. Класицизм, сентименталізм і романтизм як художні методи і літературні напрями.

Поняття про реалізм як – «правдиве відтворення типових характерів у типових обставинах» (Ф. Енгельс). Соціально-історичні причини появи критичного реалізму як художнього методу і літературного напрямку. Етапи розвитку реалізму. Боротьба реалізму з натуралізмом і декадентством. Художнє досягнення критичного реалізму в українській літературі XIX-XX століття. Соціалістичний реалізм, його риси. Розвиток модернізму. Специфіка й особливості модернізму в українській літературі (імпресіонізм, символізм, експресіонізм та ін.). Висновки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма									
	Усього	У тому числі				Усього				
		лк	пз	інд	с.р.		лк	пз	інд	с.р.
Розділ 1. Література як мистецтво слова. Художній твір	46	14	12		20	42	4	4	-	34
Розділ 2. Мова художнього твору. Віршування. Літературний процес	44	10	12		22	48	4	4	-	40
Розділ 1. Література як мистецтво слова. Художній твір										
Тема 1. Поняття про літературознавство як навчальний предмет	6	2	2		2	6	2	-	-	4
Тема 2. Література і суспільне життя. Специфіка художньої літератури	4	2			2	6	-	-	-	6
Тема 3. Художньо-образне мислення письменника Світогляд і художня творчість	6	2	2		2	6	-	-	-	4
Тема 4. Літературний твір, його складові елементи	6	2			4	6	-	-	-	6
Тема 5. Цілісність літературного твору і принципи його аналізу	8	2	2		4	6	-	-	-	6
Тема 6. Композиція і сюжет літературного твору	8	2	2		4	6	2	2	-	4
Тема 7. Родовий і видово-жанровий поділ літературних творів	8	2	4		2	6	-	2	-	4
Разом за змістовим модулем 1	46	14	12		20	42	4	4	-	34
Розділ 2. Мова художнього твору. Віршування. Літературний процес										
Тема 8. Мова літературного твору	14	4	4		6	14	2	2	-	10
Тема 9. Основи віршування	12	2	6		4	14	-	2	-	10
Тема 10. Поняття про літературний процес і закономірності його розвитку	8	2			6	10	2	-	-	10
Тема 11. Розвиток художніх методів та літературних напрямів	10	2	2		6	10	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	44	10	12		22	48	4	4	-	40
Усього годин	90	24	24		42	90	8	8	-	74

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Бібліографія художньої літератури і літературознавства	2	-
2.	Композиція і сюжет художнього твору(новела В. Стефаніка «Камінний хрест», поема А. Малишка «Прометей»)	2	2
3.	Персонаж, засоби розкриття його характеру	2	-
4.	Художні образи повісті Олександра Довженка «Зачарована Десна»	2	-
5.	Проблемно-художній аналіз поеми Т. Г. Шевченка «Сон» («У всякого своя доля...»)	2	2
6.	Комічне як естетична категорія	2	-
7.	Мова художнього твору. Майстерність використання засобів образності й виразності у поезії І. Я. Франка «Гімн: Замість пролога»	2	2
8.	Своєрідність і художня доцільність використання засобів поетичної мови в повісті М. Коцюбинського «Фата моргана»	2	-
9.	Художній світ «Лісової пісні» Лесі Українки	2	-
10.	Майстерність змалювання образу України в поезії М. Т. Рильського «Слово про рідну матір» (особливості поетики, ритміко-мелодійної виразності)	2	-
11.	Аналіз основних і допоміжних ритмічних елементів силабо-тонічної системи віршування	2	2
12.	Комплексний аналіз художнього твору	2	
...	Усього годин	24	8

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...	Усього годин	

Примітка. Навчальним планом не передбачено.

7. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1			
2			
...	Усього годин		

Примітка. Навчальним планом не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Поняття про літературознавство як навчальний предмет	2	4
2.	Література і суспільне життя. Специфіка художньої літератури	2	6
3.	Художньо-образне мислення письменника Світогляд і художня творчість	2	6
4.	Літературний твір, його складові елементи	4	6
5.	Цілісність літературного твору і принципи його аналізу	4	6
6.	Композиція і сюжет літературного твору	4	4
7.	Родовий і видово-жанровий поділ літературних творів	2	4
8.	Мова літературного твору	6	8
9.	Основи віршування	4	10
10.	Поняття про літературний процес і закономірності його розвитку	6	10
11.	Розвиток художніх методів та літературних напрямів	6	10
	Усього годин	42	74

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Комплексний аналіз літературного твору (за вибором студента) за опорними схемами

Опорні схеми для аналізу літературних творів

Схеми, подані нижче, сприяють цілісному аналізу художнього твору, оскільки в них використовується компаративістський (простежується близькість чи спільність тем та мотивів у творах різних авторів), естетичний (увага до художньої форми та поетики твору), психологічний (заглиблення у внутрішній світ персонажів), міфологічний (його засади використовуються при розгляді художнього конфлікту та проблематики), структуралістський (ним послуговуються при аналізі образу ліричного героя, його настроїв та почуттів) методи літературознавчого аналізу художніх творів.

При аналізі конкретного літературного твору можуть бути використані, звичайно, не всі зразу, а лише кілька елементів названих методів. Загалом системний погляд на художній твір допомагає глибше збагнути його зміст, легше зорієнтуватись у певному конкретному завданні.

Схема аналізу ліричного твору:

- автор, його місце в літературному процесі;
- тематичне спрямування творчості поета;
- історія написання (історична основа – якщо є) твору;
- які життєві обставини дали імпульс для його написання;
- назва твору (метафорична, алегорична, символічна та ін.);
- характеристика жанрового різновиду;
- провідні мотиви поезії;
- композиція, елементи сюжету (якщо вони виражені);
- художні образи: ліричний герой, образи-пейзажі, образи-деталі, образи-символи та ін.;
- настрої твору (мінор, мажор), почуття і думки в їх перебігу;
- ідейна спрямованість поезії;
- мовні засоби: загальна характеристика лексики; художні тропи (епітет, порівняння, метафора, метонімія та ін.); стилістичні фігури (інверсія, еліпсис, анафора, епіфора, кільце, градація, риторичні фігури та ін.); фонетичні засоби (алітерація, асонанс, звуконаслідування);
- особливості віршування (характеристика стопи, віршовий розмір, рима, спосіб римування та ін.);
- строфічна будова, характеристика та особливості строфи;
- місце поезії у творчому доробку автора, її актуальність у період появи та для наших сучасників;
- оцінка твору літературною критикою;
- ваші власні роздуми та почуття, навіяні цією поезією.

Схема аналізу епічного й драматичного твору:

- автор, його місце в літературному процесі;
- історія написання твору;
- суспільні, автобіографічні та біографічні відомості, пов'язані з життєвою основою твору;

- соціальні умови, в яких він був написаний;
- жанрові особливості;
- назва твору, епіграф, посвята (якщо є);
- центральна тема, проблематика;
- тип конфлікту (соціальний, побутовий, психологічний);
- композиція твору, елементи сюжету (експозиція, зав'язка, розвиток подій, кульмінація, спад подій, розв'язка);
- позасюжетні елементи: авторські відступи, вставні епізоди, художні описи, пролог, епілог – для епічних творів; особливості ремарок – для драматичних творів;
- характеристика художніх образів (схему аналізу див. нижче);
- життєва (історична) правда та художній вимисел у творі;
- мовні засоби: мова автора і мова персонажів, загальна характеристика лексики, простих і складних тропів, стилістичних та фонетичних мовних засобів;
- ідейне спрямування твору;
- його роль, актуальність для періоду його написання і для наших сучасників;
- перегук із творами попередників і сучасників;
- відгуки літературної критики;
- екранізація, інсценізація твору, чим авторський задум відрізняється від режисерського втілення;
- ваші власні думки з приводу прочитаного твору.

10. МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Серед *словесних методів навчання* увагу акцентуємо на лекції, навчальній дискусії, диспуті, консультації.

Активізовано комп'ютерну презентацію, відеометоди поєднані з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційними та мультимедійними.

Під час практичних занять будуть використані новітні мультимедійні, комп'ютерні: робота в парах, групове навчання, мозковий штурм.

На чільному місці перебуватиме індивідуальна науково-дослідна робота.

При викладанні навчальної дисципліни «Вступ до літературознавства» використовуються як традиційні, так і сучасні, зокрема особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні, дистанційні *технології навчання*. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування *проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій* тощо.

1) Лекції будуть органічно поєднуватися з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо.

11. КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи оцінювання: усні та письмові тести, проекти, презентації.

Поточний контроль буде проводитись на усіх видах аудиторних занять: лекціях, практичних, індивідуальних заняттях. Окремо буде оцінена самостійна робота з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Метод підсумкового оцінювання: екзамен, який буде проведено у формі комп'ютерного тестування. За рішенням кафедри на екзамен відведено 30 балів. 70 балів студент може одержати за окремі форми навчальної діяльності:

поточне засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, за ІНДЗ, за підготовку наукових публікацій.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>

<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>
<p>Д 60-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН О</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ДЛЯ ЗАЛІКУ

Поточний контроль та самостійна робота																							Підсумковий контроль (екзамени)	Заг. кільк балів
Розділ 1. Література як мистецтво слова. Художній твір (42 бали)														Розділ 2. Мова художнього твору. Віршування. Літературний процес (38 балів)								20	100	
T1		T2		T3		T4		T5		T6		T7		Кон тр. роб	T8		T9		T10		T11		Кон тр. роб	
ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср		ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср	ауд	ср		
3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	7	3	3	3	3	3	3	3	3	8	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: СТОБАЛОВА, ECTS, РОЗШИРЕНА

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, заліку
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни відображає створений навчально-методичний комплекс, який включає в себе:

- навчальну програму;
- робочу навчальну програму;
- плани лекційних занять;
- плани практичних занять;
- плани самостійної роботи;
- зміст індивідуальних завдань;
- конспект лекцій з дисципліни;

- питання до поточного контролю знань студентів;
- питання до підсумкового контролю знань студентів;
- інші матеріали.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. **Білоус П.** Вступ до літературознавства [Текст] : навч. посібник Київ : Академія, 2011. 334с. (Альма-матер).
2. **Вступ до літературознавства.** Хрестоматія / Упоряд. Н.І.Бернадська. Київ : Либідь, 1995. 256 с.
3. **Галич О., Назарець В., Васильєв Є.** Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. Київ: Либідь, 2001. 488 с.
4. **Ткаченко А.** Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): Підручник для гуманітаріїв. Київ: Правда Ярославичів, 1998. 448 с.
5. **Удалов В.** Теорія літератури: Цілісно-системний рівень: Посібник. Луцьк, 1995. Ч. 1. 112 с.
6. **Фролова К.** Цікаве літературознавство. Київ : Освіта, 1991. 190 с.

Додаткова

1. **Арістотель.** Поетика. Київ : Мистецтво, 1967. 134 с.
2. **Бахтин М.** Естетика словесного творчства. Москва, 1979. 356 с.
3. **Бернадська Н.** Український роман: Теоретичні проблеми і жанрова еволюція. Київ, 2004. 252 с.
4. **Бондар М.П.** Поезія пошевченківської епохи. Система жанрів. Київ, 1986. 322 с.
5. **Бондаренко Ю.** Національна парадигма українського екзистенціалізму // Слово і час. 2003. № 6. С. 64-69.
6. **Брюховецький В.С.** Специфіка і функції літературно-критичної діяльності: Монографія. Київ: Наукова думка, 1986. 171 с.
7. **Віршознавство як розділ літературознавства** // Дивослово. 2007. № 10. С. 30-32.
8. **В'язовський Г.А.** Світ художньої літератури. Київ: Дніпро, 1987. 252 с.
9. **Гиришман М.** Литературнопроизведение. Теория и практика анализа: Учебноепособие. Москва : Высшая школа, 1991. 160 с.
10. **Грабович Г.** До історії української літератури. Дослідження, есе, полеміка. Київ: Основи, 1997. 578 с.
11. **Грабовський П.А.** Дещо про творчість поетичну // Грабовський П.А. Зібрання творів: У 3 т. Київ, 1960. Т. 3. С. 129-126.
12. **Грицик Л.** Порівняльне літературознавство: Напрями руху // Слово і час. 2008. № 3. С. 97-99.
13. **Гуляк А.Б.** та ін. Деякі аспекти аналізу літературного твору. Київ: Наук. світ, 2000. 131 с.
14. **Гундорова Т.** Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів: Літопис, 1997. 300 с.
15. **Женетт Ж.** Работы по поэтике. Фигуры. Москва, 1998. 320 с.

16. **Зборовська Н.** Психологізм і літературознавство: Посібник. Київ, 2003. 288 с.
17. **Качуровський І.** Метрика: Підручник. Київ: Либідь, 1994. 120 с.
18. **Качуровський І.** Фоніка: Підручник. Київ: Либідь, 1994. 163 с.
19. **Клочек Г.Д.** Поетика і психологія. Київ, 1990. 88 с.
20. **Маріно А.** Компаративістика та теорія літератури. Поетика порівняльного літературознавства // Слово і час. 2007. № 6. С. 50-58.
21. **Марко В.** Основи аналізу літературного твору // Дивослово. 1999. № 10. С. 38-41.
22. **Нариси з поетики:** Теоретико-методологічні та історико-літературні виміри (упорядник С. Хороб). Івано-Франківськ, 2008. 356 с.
23. **Паламар С.** До проблеми художньої деталі // Українська література в загальноосвітній школі. 2005. № 3. С. 15-17.
24. **Парандовський Ян.** Алхімія слова. Київ: Дніпро, 1993. 373 с.
25. **Пахаренко В.** Основи теорії літератури: Навчально-методичний посібник. Київ, 2007. 325 с.
26. **Піхманець Р.В.** Психологія художньої творчості (теоретичні та методологічні аспекти). Київ: Дніпро, 1991. 164 с.
27. **Потебня О.** Естетика і поетика слова: Збірник. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с.
28. **Потебня О.** Теоретична поетика. Київ, 1998. 322 с.
29. **Романець В.** Психологія творчості. Київ, 2001. 278 с.
30. **Сидоренко Г.К.** Віршування в українській літературі. Київ, 1962. 320 с.
31. **Українка Леся.** Про мистецтво. Київ: Мистецтво, 1996. 299 с.
32. **Федоренко М.** Хронотопічність художнього образу // Вища освіта України. 2008. № 2. С. 118-123.
33. **Шебеліст С.** Теоретичні аспекти жанру есею // Слово і час. 2007. № 11. С. 48-56.
34. **Шерех Ю.** Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеології. Київ, 1993. 590 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

URL-адреси сайтів української літератури

Освітній онлайн-ресурс

<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека української літератури

<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Гуманітарний архів «Антропос»

<http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

Архів журналу «Слово і час»

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sch/texts.html

Архів журналу «Дивослово»

<http://dyvoslovo.com.ua/archive/>